

***άπαντοῦ-πλάγιν-μέρου-καὶ κάτω** ἐπίρρ. ἀπα-
τουπλαμμερκαϊκὰ Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπαντοῦ πλάγιν
μέρου καὶ κάτω.

Ἄπαντοῦ παρατέρα κοντά: Σ'κοῦ ἀπατουπλαμμερκαϊκὰ
(σ'κοῦ = σήκω).

***άπαντοῦ-πλάγιν-μέρου-κ' ἔσω** ἐπίρρ. ἀπατου-
πλαμμερκέσ' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπαντοῦ πλάγιν
μέρου κ' ἔσω.

Ἰσα ἀπαντοῦ παρατέρα (τῆς κινήσεως νοουμένης ὀρι-
ζοντίας): Ἄν δαβαίνις ἀπατουπλαμμερκέσ', θὰ εὐρήκ'ς ἔναν
παρεκκλησόπον.

***άπαντοῦ-πλάγιν-μέρου-κι ἄνω** ἐπίρρ. ἀπατου-
πλαμμερκιάν' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπαντοῦ πλάγιν
μέρου κι ἄνω.

Ἄπαντοῦ παρατέρα πρὸς τὰ ἄνω.

άπαντώνω πολλαχ. ἀπαντώνου Σάμ. ἀπεντώνω
Χίος ἀπαντινώνου Σάμ. ἄπαντώνω Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἄπαν-
τώνου Σάμ. ἄπαντινώνω Πελοπ. (Λακων.) ἄποτινώνω
Εὐβ. (Κονίστρ.)

Ἐκ τῆς ἄντων. ἀπαντός.

1) Κάμνω, πρᾶττω, τῆς πράξεως νοουμένης ἐν γενικω-
τάτῃ σημασίᾳ. ὁσάκις ὁ λέγων λησιμονεῖ ἢ ἀποφεύγει νὰ
μεταχειρισθῇ τὸ οἰκεῖον ρ. ἐνθ' ἄν.: Δὲν ἔχει καιρὸ νὰ τ'ἀπαν-
τώσῃ (νὰ ἀγάγῃ εἰς πέρας) Λεξ. Δημητρ. Πᾶρε τὸ φάκελο
καὶ ἄπυτῶσέ το γιὰ νὰ τὸ στείλωμε (κλείσῃς ἢ ἐπίγραψῃς)
Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δὲν ἤθελα νὰ τὸν ἀπαντώσω (πειράξω)
Θήρ. Ἡρθε ὁ φτόνος καὶ μοῦ φερε τὸ ἄπαντόν νὰ τ' ἀπαν-
τώσω Κρήτ. Ἐγὼ τοῦ ἀπαντένωσα (εἶπα) Σάμ. || Παροιμ.
Εἶπαν τῆς γραιῶς ν' ἀπαντώσῃ κι αὐτὴ κάθισε καὶ τὸ παράκαμε
(δηλ. νὰ χέσῃ. Ἐπὶ τοῦ ὑπερβάλλοντος τὴν ἄπαξ ἀνατεθεῖ-
σαν εἰς αὐτὸν ἐργασίαν ἢ ἀποθρασυνομένου καὶ γινομένου
ἀπαιτητικοῦ) ἐνιαχ. 2) Ἐπὶ αἰσχροῦς σημασίας, μοιχεύω
ἐνθ' ἄν.: Τὴν ἀπαντώνει-τὴν ἀπαύτωσε πολλαχ. || Παροιμ. Οὐ
διάλος δ'λεῖα δὲν εἶχι κι ἀπαύτουνι τ' μάνα τ' (ὅτι οἱ ἀργοὶ
καὶ ὀκνηροὶ βουλεύονται κακὰ) Σάμ. Συνών. *τετροῶνω*.

άπαφή ἢ, Θράκ. (Σηλυβρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπαφίνω.

Ἡ τελευταία θέλησις τοῦ ἐπιθανατίου, ἢ παραγγελία
ἀποθνήσκοντος: Τὸ εἶχε - τὸ ἄφ'σε ἀπαφή.

άπαφῆς ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἄπαφῆς Κύπρ. ἄπαφῆτις Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. ἀφῆς. Ἰδ. ΒΦάβην
ἐν Ἀθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 49 κέξ.

Ἀφότου: Ἄπαφῆς ἦρτεν ἐσιώπησεν. || Ἄσμ.

Ἄπαφῆς ἐκτίστ' ἢ κιβωτὸς τῷ ἐνθεμελιώθ' ὁ κόσμος.

Συνών. ἀπαφοῦ, ἀφῆς, ἀφότου.

άπαφίνω Θράκ. (Καλαμ. Σηλυβρ.) Κέρκ. Πελοπ.
(Λακων.) ἀπαφίνου Θράκ. (Κομοτ.) Μακεδ. (Πάγγ.) ἀπα-
φίν-νω Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀδαφίν-νω Καλαβρ. (Χωρίο Βουν.)
ἄπαφίνω Θράκ. (Σαρεκκλ. Σκοπ.) ἄποφίνω Θράκ. (Σαρεκκλ.)
ἐπαφίνω Κύπρ.

Τὸ μεσν. ἀπαφίνω.

1) Ἀφίνω, ἐγκαταλείπω Θράκ. (Σηλυβρ. Σκοπ.) Καλαβρ.
(Μπόβ. Χωρίο Βουν.) Κέρκ. Κύπρ. Πελοπ. (Λακων.):
Αὐτὴ πέθανε κι ἀπάφησε περιουσία πολλὴ Λακων. Δῶσ' μου
τὸ δονφέκι νὰ μὴ βρεθῇ 'ς τὰ χέρια σου. Κι ὁ Κούρκουπος
ὑπάκουσε, τοῦ ἀπάφησε τὸ ὄπλο (ἐκ διηγ.) Κέρκ. Σ' ἀπα-
φίν-νω Μπόβ. Τὴν ἀπαφημένη θὰ πάρῃς; (τὴν ὑπ' ἄλλου

μνηστῆρος ἐγκαταλειφθεῖσαν) Λακων. Ἡ σημ. καὶ ἐν
Πεντατεύχ. (ἔκδ. Hesselring) Ἐξοδ. 23,11 «νὰ τὴν ἀπα-
φήσῃς καὶ νὰ τὴν ξαπολύσῃς». 2) Δίδω τὰς τελευταίας
ἐντολάς μου, παραγγέλλω, ἐντέλλομαι Θράκ. (Καλαμ.
Κομοτ. Σαρεκκλ. Σηλυβρ.) Μακεδ. (Πάγγ.): Τί μὲ ἄπαφί-
νεις, σὺ νὰ πεθαίνῃς; Σαρεκκλ. Μὲ ἄποφῆκε ὁ πατέρας μου
νὰ χαρίσω 'ς τὸν δεῖνα τὰ χίλια γρόσια ποῦ 'χε νὰ τοῦ δίδῃ
αὐτόθ. Ἀπάφ'κε νὰ μὴ φορέσ'νε μαῦρα τὰ παιδιὰ τ' Σηλυβρ.
Σ' ἀπάφ'κε ὁ πατέρας σου ὅτι μ' ἔδωκε τὸ δεῖνα πρᾶμα ἐνέχυρο;
Καλαμ. Ἀπαφῆκε νὰ τ' βάλ'ν τὰ καλά τ' τὰ ροῦχα Κομοτ.
Ἔτο' μ' ἀπαφῆκε ἰγὼ νὰ τοὺν κάμω τὰ ὑστέρ' νὰ Πάγγ.

άπαφοῦ ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἄπαφοῦς Κύπρ. ἄπαφούτις
Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ συνδ. ἀφοῦ.

Ἀφότου: Ἄπαφοῦς ἦρτα ποῦ τὴν Πάφουν ἐν εἶδα μέραν
καλήν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπαφῆς.

άπάχαντο τό, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ἀχάντιν, δι' ὃ ἰδ.
ἀγκάθι.

Ἡ λ. σημαίνουσα ὅτι καὶ τὸ ἀπλοῦν ἀχάντιν (ἀγκάθι)
ἀπαντᾷ εἰς τὸ αἶνιγμ.: Ἀχάντα κι ἀπάχαντα κι ἀχαντένεν
τὸ σταλὶν καὶ κόκκινα τ' ἀρνία (σταλὶν = σηκὸς μάνδρας,
Ἡ ἀργία ροδῆ).

άπαχέρα ἢ, ἀμάρτ. ἀπαδέρα Κάλυμν. ἀδαδέρα
Κάλυμν. ἄπ'χούρα Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπάχερο.

1) Σωρὸς λιμνηθέντων ἀχύρων ἐνθ' ἄν.: Πάνε τὸ ζῆρ
'ς τὴν ἀδαδέρα Κάλυμν. || Παροιμ. Γαῖροι ἡμαλῶν-νασι γιὰ
ξένη ἀπαδέρα (ἐπὶ τῶν διαπληκτιζομένων διὰ ξένον πρᾶγμα).
αὐτόθ. 2) Κόνις ἀχύρων Χουλιαρ.: Ἐχ' πουλλὴ ἄπ'χούρα
τοῦ δ'τάρ' κι θέλ' πλύδ' μου.

Πβ. ἀπάχερο.

άπαχερξά ἢ, Μύκ. ἀπαδερξά Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπάχερο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ξά.

1) Τὸ ἐν τῷ ἄλωνίῳ ἀπομένον ποσὸν ἀχύρων μετὰ τὴν
λίμνησιν Μύκ. 2) Τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου παρασυρόμενον
ἄχυρον κατὰ τὴν λίμνησιν Μύκ. 3) Συνεκδ. τὸ μέρος
τοῦ ἄλωνίου ὅπου ἀποχωρίζονται τὰ ἄχυρα Κάλυμν.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀποχερὲς οἱ, Ρόδ.

άπαχερίζω ἀμάρτ. ἀποχιουρίζω Εὐβ. (ἽΟρ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ἄχερο.

Περατώνω τὴν λίμνησιν: Σὰν τ' ἀποχιουρίκαμε, πήραμε
δυσὸ δριμυνιστᾶδες ἀργάτες, γιὰ τὸν δριμυνιστῆν ἢ δουλειὰ εἶναι
πολὺ κοπιαστιστή.

άπάχερο τό, Κρήτ. (Χαν. κ. ἀ.) Κῶς Νάξ. (Γλυναδ.)
ἀπάχιρον Ἡπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ἄχερο.

Πληθ. τὰ ὑπολείμματα τῶν ἀχύρων ἐν τῷ ἄλωνίῳ ἢ τῇ
φάτνῃ ἐνθ' ἄν.: Μάζωξε τ' ἀπάχερα Κῶς Πάαινε νὰ παστρέψῃ
τὴ γούρνα καὶ νὰ βγάλῃ τ' ἀπάχερα Γλυναδ. Ἡ ὄρθα πῆγε κ' ἐγέν-
νησε 'ς τ' ἀπάχερα (ὄρθα = ὄρνιθα) Χαν. Πβ. ἀπαχερξά.

άπάχετος ἐπίθ. Κρήτ. ἀπάδετος Πόντ. (Τραπ.) ἀπά-
δατος Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερετ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *παχετός < παχένω.

Ὁ μὴ παχύς, ἀπαχής, ἰσχνὸς ἐνθ' ἄν.: Ἀπάχετος κριγὸς
Κρήτ. Δὲ δὰ ταῖζεις τὰ βούγρια καὶ θωρῶ κ' εἶναι ἀπάχετα
αὐτόθ. Οὐλὰ τὰ παιδιὰ μ' ἐπάδυναν 'ς σὸν παρχάρ', τ' ὄλων τὸ
μικρὸν μονάχον ἐκατέβεν ἀπάδετον (τὸ μικρότερο μόνον
κατέβη χωρὶς νὰ παχύνῃ. παρχάρ' = ὄρεινός βοσκότοπος
χρησιμεύων καὶ ὡς ἐξοχή). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄπαχος 1,

